

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 15. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789899920/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

Aage Friis, Elisabeth Hude, Robert Neiiendam og Just Rahbek tilrettelagte, videnskabeligt helbefarne udgave af fru Heibergs selvbiografi eller livsroman. Revisionen er her så omfattende, og behandlingen af udkast og bearbejdelser ud i alle detaljer så udtømmende, at Aage Friis-udgaven er blevet det selvfølgelig grundlag for alle fremtidige udgivelser af *Et liv*, og for al fremtidig fru Heiberg-forskning.

Oprindelig udkom værket i fire dele og bind, og A. D. Jørgensen redegjorde i et tillæg for tilblivelseshistorien og sine egne udgivelsesprincipper. I Aage Friis-udgaven fra 1944 fordeles værket i fire dele i de tre første bind, mens bind IV rummer den komplicerede udredning af bøgernes genesis, samt det næsten fuldstændige opryk af værket *varianter*, dvs. det kolossale materiale af »alt hidtil utrykt stof, der ses at have interesse, og som kan tjene til én gang for alle at oplyse, hvad fru Heiberg oprindelig og senere til skiftende tider har ønsket at sige om sit liv og sine meninger.« Og udgiverne tilføjer: »Vi har ikke skønnet, at der var anledning til af pietets- eller diskretionshensyn at tilbageholde noget.«

Det viser sig altså, næsten sensationelt, at det, der med et fælles udtryk kaldes *varianter*, så at sige er den oprindelige, den umoderede, den uredigerede fru Heiberg. Man kan opdele varianterne i fru Heibergs mange kraftfulde førstehånds-formuleringer (enkeltgioser, ultra-korte passager), som siden erstattedes af andre og forskere, samt i den omfattende tekstmængde, som fru Heiberg og hendes falanks af rådgivere, i fællesskab eller hver for sig, udelod af trykmanuskriptet af de og de hensyn. Varianterne er i virkeligheden brudstykker af selve teksten, dele af helheden. Men af øjeblikksbestemte og i øvrigt fuldt forståelige pietets- og diskretionshensyn eller i et lune eller efter mere eller mindre moden overvejelse har den forhåndenværende redaktør sat sine parenteser og ladet sammenhængen skrumpede ind. Kun de færreste af disse mange detaljer og uddybelser har kladdens karakter. I regelen er de fuldt gennemarbejdede fra fru Heibergs hånd og gjort tryklare. Rettelig hører de hjemme som part i teksten, hvor det viser sig, at de uden hundekunster kan indføres på deres plads.

I den udgave, som foreligger nu, er de hidtil udeladte original-